

UZASADNIENIE

Rzeczpospolita Polska otrzymała w 2016 r. zaproszenie¹ do udziału w Światowej Wystawie EXPO 2020 w Dubaju w Zjednoczonych Emiratach Arabskich (ZEA) organizowanej w terminie 20 października 2020 r. - 10 kwietnia 2021 r. pod hasłem przewodnim „Łącząc umysły, tworząc przyszłość” („Connecting Minds, Creating the Future”).

Zgodnie z art. 13 *Konwencji o wystawach międzynarodowych*, podpisanej w Paryżu dnia 22 listopada 1928 r., zmienionej i uzupełnionej protokołami z dnia 10 maja 1948 r., 16 listopada 1966 r. i 30 listopada 1972 r. (Dz. U. z 1994 r. Nr 56, poz. 232), rząd każdego państwa uczestniczącego w Wystawie musi powołać komisarza generalnego sekcji narodowej.

Powołanie Komisarza Generalnego Sekcji Polskiej Wystawy EXPO 2020 w Dubaju będzie równoznaczne z wyrażeniem zgody na uczestnictwo Polski w tej Wystawie².

ZEA otrzymały prawo do organizacji EXPO 2020 w Dubaju w listopadzie 2013 r. Decyzja została podjęta podczas 154 sesji Zgromadzenia Ogólnego BIE w wyniku trzech tur głosowań³. Ostatecznie, w listopadzie 2015 r. oficjalnie potwierdzono, iż Dubaj zostanie gospodarzem EXPO 2020.

Polska poparła w 2013 r. kandydaturę Dubaju na gospodarza EXPO 2020 (decyzja Rady Ministrów z dnia 30 sierpnia 2013 r.).

Organizatorzy podkreślają, iż będzie to pierwsze światowe EXPO w regionie MEASA (Middle East, Africa and South Asia - region Bliskiego Wschodu, Afryki i Azji Południowej), który tworzą 72 kraje o 2,8 mld populacji.

Wystawa zostanie zorganizowana na terenie o pow. 4,38 km² (dł. 4 km, szer. 1,8 km) zlokalizowanym w Dubai South District, w sąsiedztwie lotniska międzynarodowego Al-Maktoum International Airport. Koszt organizacji EXPO 2020 wyniesie ok. 6 mld USD.

Organizatorzy przewidują ponad 200 uczestników ze 180 krajów⁴.

Oczekuje się, że podczas EXPO w Dubaju odbędzie się ok. 25 milionów wizyt na terenie Wystawy. Ponadto zakłada się, że 70% odwiedzających (szacowana maksymalna liczba to 18,1 mln osób) będą stanowiły osoby spoza ZEA, co stanie się po raz pierwszy w historii

¹ Zaproszenie zostało wystosowane przez Wiceprezydenta, Premiera i Władcę Dubaju, Pana Mohammeda bin Rashida Al Maktouma do Prezes Rady Ministrów, Pani Beaty Szydło.

² Analogicznie jak dla udziału Rzeczypospolitej Polskiej:

- w Światowej Wystawie EXPO 2010 w Szanghaju (*uchwała Nr 156/2008 Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 2008 r. w sprawie powołania Komisarza Generalnego Sekcji Polskiej Światowej Wystawy EXPO 2010 w Szanghaju w Chinach*),
- w Światowej Wystawie EXPO 2015 w Mediolanie (*uchwała Nr 217/2013 Rady Ministrów z dnia 4 grudnia 2013 r., w sprawie powołania Komisarza Generalnego Sekcji Polskiej Światowej Wystawy EXPO 2015 w Mediolanie w Republice Włoskiej*),
- w Międzynarodowej Wystawie Astana EXPO 2017 (*uchwała Nr 27/2016 z dnia 22 marca 2016 r. w sprawie powołania Komisarza Generalnego Sekcji Polskiej Międzynarodowej Wystawy EXPO 2017 w Astanie w Republice Kazachstanu*).

³ (I tura: 77 krajów za Dubajem, 39 za Jekaterynburgiem, 33 za Izmiem, 13 za Sao Paulo; II tura: 87 krajów za Dubajem, 41 za Jekaterynburgiem, 36 za Izmiem; III tura: 116 krajów za Dubajem, 47 za Jekaterynburgiem).

⁴ Zgodnie z informacjami przekazanymi podczas II Międzynarodowego Spotkania Uczestników dotyczącego przygotowań do organizacji EXPO 2020, które odbyło się w Dubaju w dniach 19-20 października br. swój udział w EXPO 2020 potwierdziło ok. 150 państw, a 29 podpisało umowy uczestnictwa w Wystawie.

Wystaw EXPO (dotychczas większość odwiedzających stanowili mieszkańcy kraju organizującego wystawę).

Expo w Dubaju ma służyć jako katalizator łączący umysły z całego świata oraz ma inspirować uczestników do mobilizacji wokół wspólnych wyzwań o zasięgu globalnym. Te działania będą grupowały się w ramach 3 subtematów: Opportunity, Mobility, Sustainability (Możliwość, Mobilność, Zrównoważony Rozwój).

Za udziałem Polski w EXPO 2020 przemawiają:

- możliwość zapewnienia szerokiej promocji Polski na arenie międzynarodowej oraz równoległej realizacji zadań z obszaru promocji wizerunkowej, turystycznej, gospodarczej i kulturalnej. Szacuje się, że w polskim pawilonie zostanie odbytych ok. 2,5 mln wizyt (ok. 10% odwiedzin przewidywanych na terenie EXPO);
- kontynuacja tradycji uczestnictwa Polski w wystawach EXPO (Polska od 1992 r. wzięła udział w 9 na 10 zorganizowanych Wystawach EXPO);
- ZEA są strategicznym partnerem Polski na Bliskim Wschodzie. Jest to rynek perspektywiczny, na którego terenie zaplanowano wiele działań promocyjnych w ramach programów branżowych dotyczących sprzętu medycznego, usług prozdrowotnych, kosmetyków, IT/ICT, jachtów i łodzi, mebli, polskich specjalności żywnościowych. Udział w Wystawie potwierdzi znaczenie tego rynku dla Polski;
- zgodność z dokumentami określającymi kierunki działań w zakresie promocji gospodarczej i ekspansji zagranicznej:
 - *Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)* (przyjęta uchwałą Rady Ministrów w dniu 14 lutego 2017 r.) - dokument strategiczny opisujący kluczowe kierunki średnio i długofalowej polityki rozwoju. Strategia wskazuje m.in. na konieczność wzmocnienia aktywności firm na perspektywicznych rynkach – azjatyckim, afrykańskim i amerykańskim, w tym poprzez realizację działań promujących Polskę w ramach wydarzeń promocyjnych o dużej skali i kompleksowym charakterze. Projektem strategicznym dla tego kierunku interwencji jest projekt Wystawy EXPO;
 - *Strategia Polskiej Polityki Zagranicznej 2017-2021* (przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 11 lipca 2017 r.) - wskazuje na potrzebę realizacji działań sprzyjających dywersyfikacji geograficznej polskiej aktywności gospodarczej na świecie z naciskiem na rozwój współpracy z krajami Azji, Afryki, Bliskiego Wschodu oraz Ameryki Łacińskiej;
- znaczenie obszaru Zatoki Perskiej w międzynarodowej ekspansji firm,
- potencjał inwestycyjny krajów arabskich,
- potencjał rozwoju kontaktów turystycznych z tym regionem świata.

Wymiana handlowa oraz współpraca gospodarcza z ZEA

ZEA jest krajem o otwartej gospodarce, wysokim dochodzie na głowę mieszkańca i znaczącej nadwyżce handlowej. Udane działania w dywersyfikacji gospodarczej zmniejszyły udział produkcji ropy naftowej i gazu w PKB do 25%. Od czasu odkrycia ropy naftowej w Zjednoczonych Emiratach Arabskich ponad 30 lat temu, kraj przeszedł głęboką transformację od zubożalego regionu małych pustynnych księstw do nowoczesnego państwa z wysokim standardem życia. Rząd zwiększył wydatki na tworzenie nowych miejsc pracy

i rozwój infrastruktury oraz stworzył warunki do większego zaangażowania sektora prywatnego. Strefy wolnego handlu istniejące w Emiratach, oferują prawo do 100% własności zagranicznej i zerowe podatki – co pomaga przyciągnąć zagranicznych inwestorów.

Znacząca zależność od ropy naftowej, duży odsetek zagranicznych pracowników kontraktowych i rosnąca presja inflacyjna stanowią ciągle poważne wyzwania długoterminowe dla ZEA, dlatego ich plan strategiczny w ciągu najbliższych kilku lat koncentruje się na dywersyfikacji gospodarczej oraz tworzeniu większej liczby miejsc pracy dla obywateli poprzez lepszą edukację i zwiększenie zatrudnienia w sektorze prywatnym.

ZEA jest bardzo atrakcyjnym i głównym partnerem Polski w regionie GCC. Tylko w 2014 r. odnotowano wzrost obrotów o ok. 50%.

W 2016 r. w polskim eksporcie przeważały:

- Aparaty telefoniczne dla sieci komórkowych – 76,0 mln USD – 11,56 % udziału w eksporcie
- Preparaty do pielęgnacji skóry – 45,9 mln USD – 7,0 %
- Pojazdy opancerzone – 45,8 mln USD – 6,9 %
- Karty inteligentne – 19,5 mln USD – 3 %
- Laptopy – 15,9 mln USD – 2,4 %
- Papierosy – 15,5 mln USD – 2,3 %
- Wyroby czekoladowe – 14,2 mln USD – 2,2 %
- Meble drewniane – 13,2 mln USD – 2 %

W imporcie z ZEA w 2016 r. dominowały:

- stopy aluminium – 48,8 mln USD, 39,4%- udział w n/imporcie;
- wyroby z tworzyw sztucznych (folie, taśmy, arkusze) – 19 mln USD, (15,4 %)
- oraz w dalszej kolejności: korki/ pokrywy/ wieczka, herbata czarna, zastawy stołowe/ naczynia kuchenne, stopy cyny.

W 2016 r. rozpoczęto realizację kontraktu na dostawy transporterów opancerzonych Rosomak i Wojskowe Zakłady Mechaniczne S.A. Siemianowice Śląskie stały się największym indywidualnym polskim eksporterem do ZEA. Wartość zrealizowanego kontraktu wyniosła blisko 46 mln USD. Widoczne są również efekty inwestycji firmy Comarch – wzrost sprzedaży usług informatycznych. Systematycznie spada udział aparatów dla telefonii komórkowej (z blisko 60% w 2014 r. do 11% w 2016 r.).

Łączna wartość polskich inwestycji bezpośrednich w ZEA szacowana jest na 150 mln USD. Działają tam polskie przedsiębiorstwa z branży naftowo-gazowej, budowlanej (Librus), instalacyjnej (Sergas), usług informatycznych (Comarch), geodezyjnych, urządzeń klimatyzacyjnych (VTS Clima), mebli (MDD) czy opakowań metalowych (krakowska firma Can-Pack w 2005 r. wybudowała w Emiratach wytwórnię puszek metalowych Arab Can. Co.).

Inwestycje strony emirackiej w Polsce mają charakter głównie portfelowy. Poza sięgającą jeszcze 2007 r. inicjatywą firmy deweloperskiej Limitless z Dubaju, która wykupiła w Polsce tereny budowlane (Wrocław, Poznań, Mazury), a w 2008 r. zawarła porozumienie z władzami miasta Chrzanowa o budowie wielkiej dzielnicy mieszkaniowej (ale nie rozpoczęła realizacji żadnego projektu), odnotowano zakupienie przez holding przemysłowy Al Masaood z Abu Dhabi fabryki łożysk i warsztatów mechanicznych we Wrocławiu. W Gdańsku złożyli wizytę przedstawiciele holdingu Royal Group z Abu Dhabi, interesując się tamtejszymi propozycjami inwestycyjnymi.

Banki i spółki z ZEA kupowały przede wszystkim polskie obligacje rządowe, korzystając jednak z pośrednictwa swoich spółek zależnych lub agentów działających na terenie Europy.

W 2016 roku nie odnotowano żadnych nowych emirackich inwestycji bezpośrednich w Polsce.

Brak barier finansowych i administracyjnych ograniczających dostęp do rynku oraz możliwość korzystania z bogatych tradycji handlowych i rozbudowanej, nowoczesnej infrastruktury sprawia, że ZEA są bardzo atrakcyjnym partnerem handlowym.

Zróżnicowany krąg konsumentów w samych Emiratach, a przede wszystkim bardzo szerokie możliwości reeksportu towarów do innych państw regionu stwarzają korzystne warunki do ekspansji eksportowej. Istotną zachętą wydaje się również fakt, że generalnie w kraju tym nadal obowiązuje zerowa stawka podatku od przedsiębiorstw oraz dochodów osobistych.

Oprócz kluczowego dla gospodarki ZEA sektora naftowo-gazowego do perspektywicznych z punktu widzenia dwustronnej współpracy handlowej i gospodarczej można zaliczyć:

- zagraniczne inwestycje realizowane w Polsce przez firmy i wyspecjalizowane instytucje finansowe obracające funduszami inwestycyjnymi krajów Zatoki;
- dostawy sprzętu i materiałów do rozbudowy infrastruktury;
- przetwórstwo rolno-spożywcze oraz dostawy artykułów spożywczych;
- przemysł obronny;
- usługi służby zdrowia i rehabilitacja (uzdrowiska);
- szkolnictwo wyższe (oferta studiów na polskich wyższych uczelniach).

Szansą dla polskich firm (produkcyjnych i handlowych) mogą być funkcjonujące w ZEA liczne strefy wolnocłowe (ZEA klasyfikowane są jako trzecie - po Hongkongu i Singapurze - pod względem wielkości centrum reeksportu na świecie).

Informacje na temat Wystaw EXPO

Wystawy EXPO to największe i najbardziej prestiżowe imprezy promocyjne o globalnym zasięgu, które przyciągają miliony zwiedzających, skupiając uwagę całego świata na kraju będącym gospodarzem Wystawy. Prestiż oraz waga tej imprezy powoduje, że o prawo do organizacji EXPO od zawsze rywalizują kraje na całym świecie. Tematyka Wystaw EXPO w coraz większym stopniu związana jest ze wspólnym poszukiwaniem rozwiązań problemów globalnych naszej cywilizacji. Wystawa jest okazją do wymiany myśli, idei, doświadczeń i osiągnięć różnych krajów w obszarach objętych tematyką Wystawy.

Mianem EXPO określa się dwa rodzaje wystaw. Co pięć lat organizowana jest wystawa światowa tzw. World EXPO, która trwa maksymalnie 6 miesięcy, nie ma ograniczeń w zakresie obszaru wystawy i jej tematyka jest ogólna. Poprzednia Światowa Wystawa EXPO odbyła się w 2015 r. w Mediolanie (Włochy). O prawo do organizacji World EXPO 2025 ubiegają się: Francja (Paryż), Japonia (Osaka), Azerbejdżan (Baku) oraz Rosja (Jekaterynburg).

Drugim rodzajem EXPO są międzynarodowe wystawy tematyczne tzw. International EXPO, organizowane pomiędzy wystawami światowymi, które trwają od trzech tygodni do maksymalnie trzech miesięcy, a ich tematyka jest zawężona do jednego konkretnego obszaru tematycznego. W 2017 r. taka wystawa jest organizowana w Astanie w Kazachstanie. O prawo do organizacji International EXPO 2022/2023 starają się: Polska (Łódź), USA (Minneapolis), Argentyna (Buenos Aires).

Ramy prawne oraz zasady organizacji wystaw regulują przepisy ww. Konwencji. Ich organizacją zajmuje się Międzynarodowe Biuro Wystaw (dalej: BIE), które przyznaje prawa do organizacji wystaw i nadzoruje przygotowania do nich. Prawo głosu w BIE mają kraje członkowskie - obecnie jest ich 170 – każdy kraj ma po jednym głosie.

Każda wystawa jest okazją dla uczestniczących w niej krajów do zaprezentowania się na arenie międzynarodowej i zrealizowania szeregu działań promocyjnych, mających na celu zwiększenie wśród osób zwiedzających rozpoznawalności danego kraju. Ma to prowadzić w konsekwencji do osiągnięcia konkretnych korzyści, w tym ekonomicznych, poprzez intensyfikację międzynarodowej współpracy gospodarczej, przyciąganie kapitałów inwestycyjnych i ruchu turystycznego.

Główną atrakcją wystawy są pawilony lub ekspozycje przygotowywane przez uczestników - głównie są to kraje, ale także organizacje pozarządowe oraz korporacje i firmy (komercyjni uczestnicy wystawy). Wystawom towarzyszy bogaty program kulturalno-rekreacyjny.

Polska od 1992 r. brała udział we wszystkich Wystawach EXPO (z wyjątkiem Wystawy w Yeosu w 2012 r.):

- 1992 Sewilla „Spotkanie dwóch światów – era odkryć”,
- 1993 Daejeon „Wyzwanie na nowej drodze rozwoju”,
- 1998 Lizbona „Ocean - dziedzictwo dla przyszłości”,
- 2000 Hanover „Człowiek – Przyroda – Technika”,
- 2005 Aichi „Mądrość natury”,
- 2008 Saragossa „Woda a zrównoważony rozwój”,
- 2010 Szanghaj „Lepsze miasto, lepsze życie”,
- 2012 Yeosu „Żyjący ocean i jego wybrzeże”,
- 2015 Mediolan „Wyżywienie planety, energia dla życia”,
- 2017 Astana „Energia przyszłości”.

Udział w Wystawach był ukierunkowany przede wszystkim na tworzenie pozytywnego wizerunku Polski i umacnianie pozycji kraju na arenie międzynarodowej. Prezentowane były doświadczenia i osiągnięcia Polski w obszarach tematycznych poszczególnych Wystaw.

Liczba odwiedzin w pawilonie polskim wyniosła:

- podczas EXPO 2008 w Saragossie - ok. 0,4 mln osób,
- podczas EXPO 2010 w Szanghaju - ok. 8,4 mln osób,
- podczas EXPO 2015 w Mediolanie – ok. 1,6 mln osób,
- podczas EXPO 2017 w Astanie – ok. 0,3 mln osób.

Wstępne koszty udziału Polski w EXPO 2020

Na podstawie danych od Organizatorów EXPO 2020⁵, danych od polskich architektów pracujących w Dubaju, danych i doświadczeń z przygotowania udziału Polski w poprzednich wystawach EXPO oraz przy założeniu, że Polska będzie budować pawilon duży⁶, który będzie miejscem intensywnych działań promocyjnych, oszacowano, że koszty udziału Polski w tej Wystawie wyniosą ok. 84 470 tys. zł, z tego:

- w 2018 r. – 1 500 tys. zł,
- w 2019 r. – 10 970 tys. zł,
- w 2020 r. – 49 690 tys. zł,
- w 2021 r. – 22 310 tys. zł.

⁵ Organizatorzy EXPO szacują, że średni koszt budowy pawilonu to ok. 3 915 USD za m².

⁶ Organizatorzy EXPO zakładają budowę pawilonów o różnych rozmiarach:

- pawilon bardzo duży na działce o powierzchni od 4523 do 6089 m²,
- pawilon duży na działce o powierzchni od 3417 do 3720 m²,
- pawilon średni na działce o powierzchni od 1812 do 2282 m²,
- pawilon mały na działce o powierzchni od 1238 do 1560 m².

Szacuje się, że potrzebne będą następujące środki:

- na wykonanie pawilonu Polski, ekspozycji i zagospodarowania terenu przyległego oraz zapewnienie operatora Pawilonu – 53 490 tys. zł,
- na realizację programu promocji polskiej gospodarki – 14 100 tys. zł,
- na zapewnienie systemu informacji i komunikacji społecznej – 5 625 tys. zł,
- na zarządzanie i obsługę oraz wynagrodzenia zespołu EXPO – 11 255 tys. zł.

Przewiduje się finansowanie udziału Polski w Wystawie EXPO 2020 w Dubaju z budżetu państwa z części 20 - Gospodarka.

W 2018 r. przewiduje się przeznaczenie na ten cel części środków przekazanych Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A., która będzie realizatorem zadania dotyczącego przygotowania udziału Polski w EXPO 2020 w Dubaju. Na lata 2019-2021 planowane jest ustanowienie programu wieloletniego. Podjęte zostaną także działania dla pozyskania środków z innych źródeł, w tym programów unijnych.

Zakres udziału Polski w EXPO 2020 (wielkość Pawilonu, zakres działań) oraz koszty z tym związane zostaną ostatecznie określone w ramach prac nad opracowaniem Koncepcji programowej udziału Polski w EXPO 2020 w Dubaju.

Zadania Komisarza Generalnego Sekcji Polskiej

Zgodnie z art. 13 ww. *Konwencji*, Komisarz Generalny Sekcji Polskiej jest powołany do reprezentowania Rzeczypospolitej Polskiej wobec rządu kraju zapraszającego. Jest on odpowiedzialny za organizację ekspozycji narodowej, informuje Komisarza Generalnego Wystawy o tym, co obejmuje ta ekspozycja oraz czuwa nad przestrzeganiem praw i obowiązków wystawców.

Do podstawowych zadań Komisarza Sekcji Polskiej należeć będzie w szczególności:

- przygotowanie i przedstawienie organizatorowi EXPO koncepcji tematycznej, określającej motyw przewodni oraz zawartość ekspozycji,
- podpisanie w imieniu Rządu RP umowy uczestnictwa w Wystawie,
- złożenie do organizatora EXPO wstępnego, a następnie ostatecznego projektu pawilonu i ekspozycji,
- wypracowanie założeń i przedstawienie koncepcji programowej wraz z oszacowaniem kosztów uczestnictwa w Wystawie – do akceptacji Rady Ministrów;
- bieżąca analiza dokumentacji dotyczącej zasad i warunków uczestnictwa w Wystawie;
- nadzór nad terminowym i zgodnym z wymogami organizatorów przygotowaniem polskiej ekspozycji, zrealizowaniem programu polskiej prezentacji i likwidacją pawilonu.

Komisarz wykonuje swoje zadania we współpracy z innymi jednostkami zaangażowanymi w działalność na rzecz promocji Polski za granicą, do których należą w szczególności:

- Kancelaria Prezydenta RP,
- Kancelaria Premiera RP,
- Ministerstwo Spraw Zagranicznych,
- Ministerstwo Rozwoju,
- Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- Ministerstwo Sportu i Turystyki,
- Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
- administracyjne i samorządowe władze regionalne,
- telewizja i radio publiczne,

- środowiska artystyczne, naukowe, techniczne,
- izby gospodarcze, organizacje samorządu gospodarczego, środowiska biznesu.

Powierzenie funkcji Komisarza Generalnego Sekcji Polskiej

Mając na uwadze zakres obowiązków i odpowiedzialności ciążących na osobie mającej pełnić obowiązki Komisarza Generalnego Sekcji Polskiej EXPO 2020 w Dubaju, rekomenduje się powierzenie tej funkcji **Panu Tomaszowi Pisuli – Prezesowi Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu S.A. (PAIH)**.

Pan Tomasz Pisula od roku realizuje projekt transformacji polskiej dyplomacji gospodarczej. Jest członkiem Komitetu Sterującego Programu System Wspierania Przedsiębiorców w ramach Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju. Nadzorował m.in. przekształcenie Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A. w Polską Agencję Inwestycji i Handlu S.A. W kwietniu 2017 r. współorganizował wystąpienie Polski w ramach targów Hannover Messe 2017.

Przed nominacją na Prezesa PAIH S.A. Pan Tomasz Pisula był Dyrektorem Departamentu Jednostek Nadzorowanych i Podległych w Ministerstwie Rozwoju i odpowiadał m.in. za sprawowanie nadzoru właścicielskiego nad ponad 100 instytucjami podległymi i nadzorowanymi przez Ministra Rozwoju, o łącznej wartości aktywów przekraczającej 300 miliardów złotych. Najistotniejsze projekty prowadzone pod jego kierunkiem to powołanie Polskiego Funduszu Rozwoju i wiążąca się z tym reforma systemu dyplomacji handlowej.

W latach 2015-2016 Pan Tomasz Pisula pracował m.in. jako menedżer Public Policy w Banku Zachodnim WBK, gdzie kierował zespołem monitorującym zmiany regulacyjne oraz budował relacje z instytucjami je tworzącymi. Współpracował także przy tworzeniu analiz i stanowisk dotyczących kwestii regulacyjnych dla kierownictwa Grupy Santander.

W latach 2006 - 2014 współtworzył jedną z największych wówczas polskich organizacji pozarządowych zajmujących się kwestiami praw człowieka i demokracji, fundację Wolność i Demokracja. Jako Prezes fundacji był odpowiedzialny m.in. za pozyskiwanie i wydatkowanie środków zagranicznych na potrzeby zagranicznego kanału Telewizji Polskiej, Belsat TV. Wdrażał projekty pomocowe w szeregu państw, w tym m.in. na Kubie, Białorusi, Ukrainie, Rosji, Azerbejdżanie, Egipcie.

Jest absolwentem Uniwersytetu Warszawskiego (magister geografii ekonomicznej), a także University of Lancaster, U.K. / Central European University w Budapeszcie (Master of Arts in Society and Politics). W 2007 r. ukończył studia doktoranckie w Szkole Nauk Społecznych Instytutu Filozofii i Socjologii PAN.

Projekt uchwały nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji Komisji Europejskiej.

Projekt nie podlega zaopiniowaniu przez właściwe instytucje i organy Unii Europejskiej ani przez Europejski Bank Centralny.